

Republika e Kosovës-Republika Kosova-Republic of Kosovo
Autoriteti Rregullativ i Hekurudhave
Regulativni Autoritet Železnica
Railway Regulatory Authority

2015

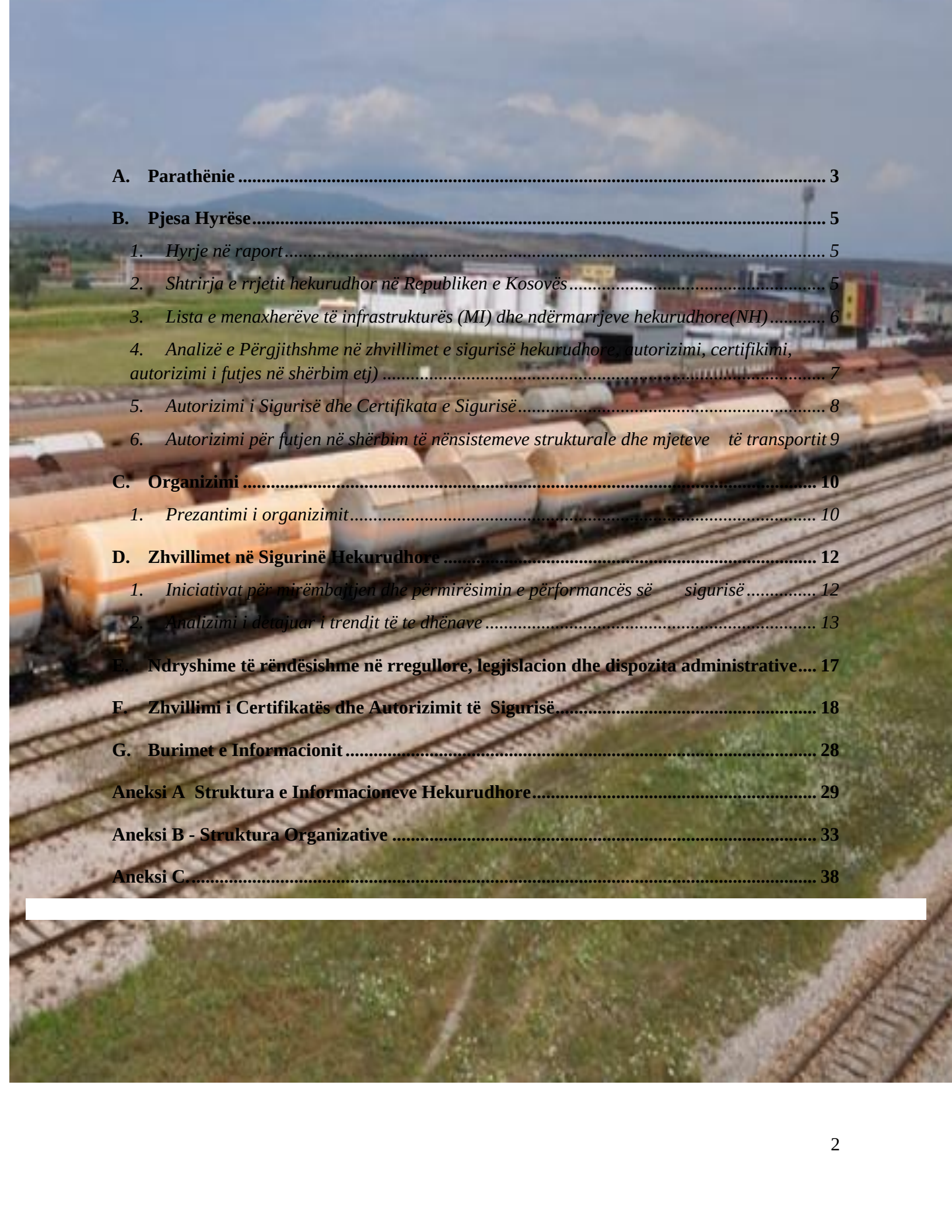
Raport vjetor i sigurisë 2015

30.09. 2016

Rr. Rustem Statovci nr.29
Prishtinë, Kosovë
[Tel:+381 38 22 00 40](tel:+38138220040)
[Fax:+38138 22 33 40](tel:+38138223340)
www.arh-ks.org

Kuvendi i Kosovës
Skupština Kosova
Assembly of Kosovo

A. Parathënie	3
B. Pjesa Hyrëse.....	5
1. <i>Hyrje në raport.....</i>	<i>5</i>
2. <i>Shtrirja e rrjetit hekurudhor në Republikën e Kosovës.....</i>	<i>5</i>
3. <i>Lista e menaxherëve të infrastrukturës (MI) dhe ndërmarrjeve hekurudhore(NH).....</i>	<i>6</i>
4. <i>Analizë e Përgjithshme në zhvillimet e sigurisë hekurudhore, autorizimi, certifikimi, autorizimi i futjes në shërbim etj)</i>	<i>7</i>
5. <i>Autorizimi i Sigurisë dhe Certifikata e Sigurisë.....</i>	<i>8</i>
6. <i>Autorizimi për futjen në shërbim të nënsistemeve strukturale dhe mjeteve të transportit 9</i>	
C. Organizimi	10
1. <i>Prezantimi i organizimit.....</i>	<i>10</i>
D. Zhvillimet në Sigurinë Hekurudhore	12
1. <i>Iniciativat për mirëmbajtjen dhe përmirësimin e performancës së sigurisë</i>	<i>12</i>
2. <i>Analizimi i detajuar i trendit të të dhënave</i>	<i>13</i>
E. Ndryshime të rëndësishme në rregullore, legjislacion dhe dispozita administrative....	17
F. Zhvillimi i Certifikatës dhe Autorizimit të Sigurisë.....	18
G. Burimet e Informacionit	28
Aneksi A Struktura e Informacioneve Hekurudhore.....	29
Aneksi B - Struktura Organizative	33
Aneksi C.....	38

A. Parathënie

1. Qëllimi, fushëveprimi dhe të dhënat tjera të raportit

Qëllimi i këtij raporti është që të jetë në përputhje me nenin 20 të Ligjit 04/L-063 për hekurudhat në Republikën e Kosovës si dhe në përputhje me nenin 18 të Direktivës së Sigurisë hekurudhore e cila kërkon që organi i sigurisë hekurudhore të publikojë një raport vjetor të sigurisë. Raporti mbulon aktivitetet e organit të sigurisë nga 1 janari deri më 31 dhjetor 2015.

Raporti Vjetor i sigurisë për vitin 2015 mbulon aktivitetet e Autoritetit Rregullativ të Hekurudhave (ARH), respektivisht aktivitetet e departamentit të Sigurisë gjatë vitit 2015, ky është raporti i katërt me radhë të cilin e paraqesim te drejtori i përgjithshëm dhe te bordi i ARH-së. Objektivat dhe përmbajtja e raportit janë të përcaktuara në nenin 20 Ligji 04/L-063 mbi sigurinë hekurudhore.

Ky raport i përshkruan aktivitetet e vitit paraprak të departamentit të sigurisë, menaxherit të infrastrukturës (MI) dhe Ndërmarrës Hekurudhore (NH), raporti përmban informacionet për:

- a. zhvillimet e sigurisë hekurudhore duke përfshirë informacionin për Treguesit e Përbashkët të Sigurisë (TPS);
- b. ndryshimet e rëndësishme në legjislacion dhe rregullativ në lidhje me sigurinë hekurudhore;
- c. zhvillimin e certifikatës së sigurisë dhe autorizimit të sigurisë në Kosovë;
- d. rezultatet dhe përvoja në lidhje me mbikëqyrjen e MI dhe të NH;
- e. përjashtimet të cilat nëse vendoset të bëhen nga departamenti përgjegjës për Sigurinë hekurudhore lidhur me identifikimin dhe certifikimin e subjekteve përgjegjëse për mirëmbajtjen e mjeteve transportuese hekurudhore të regjistruara në vendet tjera jashtë Kosovës dhe të cilat mirëmbahen sipas ligjeve të këtyre vendeve.

Raporti është i bazuar në modelin e zhvilluar nga Bashkimi Evropian Agjensioni për hekurudha (ish European Railway Agency- ERA), dhe përmban të gjitha çështjet të cilat janë paraqitur në nenin 18 të Direktivës 2004/49/EC.

Fig.1.

B. Pjesa Hyrëse

1. Hyrje në raport

Raporti vjetor i sigurisë për vitin 2015 është i katërti me radhë, është raport i cili përgatitet nga departamenti i sigurisë në kuadër të ARH-së, në përputhje me ligjin 04/L-063 Neni 20 për hekurudhat në republikën e Kosovës si dhe nenit 18 të Direktivës 2004/49/EC.

Struktura e këtij raporti është në përputhje me rekomandimet (modelit dhe udhëzimit) e Agjensionit Evropian Hekurudhor (ERA).

Raport i sigurisë përgatitet duke u bazuar në radhë të parë nga informacioni i siguruar nga aktivitetet e departamentit të sigurisë të kryera gjatë vitit si dhe nga informatat e raporteve vjetore të NH (Trainkos) dhe MI (Infrakos), Infrakos ka marrë një autorizim të vlefshëm të sigurisë në qe nga janari i vitit 2013, gjithashtu edhe Trainkos ka marrë një certifikatë të vlefshme të sigurisë qe nga janari i vitit 2013.

2. Shtrirja e rrjetit hekurudhor në Republikën e Kosovës

Hartat e bashkangjitura (Aneksi A. 1.) tregojnë të gjithë rrjetin hekurudhor në Republikën e Kosovës.

Rrjeti hekurudhor në Republikën e Kosovës është i ndarë në këto linja:

- **Linja Veri – Jug** që përshkon vendin nga kufiri me Serbinë (Stacioni Leshak) deri në kufirin me Maqedoninë (Stacioni Hani i Elezit), me gjithsejtë 148 km në linjën bazike hekurudhore 10 të SEETO-s. (Linjë funksionale).

▪ Linja Verilindje deri në Perëndim që përbëhet nga tri degë:

- **Linja Lindore** nga kufiri me Serbinë (Stacioni Podujevë) deri në Fushë Kosovë me 45 km gjatësi. Fushë Kosovë – Bardhosh 15 km (Linjë funksionale)Bardhosh-Podujevë 30 km (Linjë jo -funksionale)
- **Linja Perëndimore** , Fushë Kosovë-Pejë me 81 km gjatësi (Linjë funksionale),
- **Linja Jug-Perëndim**, Klinë-Prizren me 58 km gjatësi.

Klinë – Xërxe 35 (Linjë funksionale)

Xërxe – Prizren 23 (Linjë jo-funksionale)

Me vendimin e Qeverisë së Kosovës më 01.09.2011 është bërë ndarja e Hekurudhave të Kosovës ShA në dy kompani të reja:

- ❖ Infrastrukturën e Hekurudhave të Kosovës **INFRAKOS Sh.A**, dhe
- ❖ Operimin me Trena të Hekurudhave të Kosovës **TRAINKOS Sh.A**.

Hekurudhat në Kosovë kanë një histori të gjatë, gjegjësisht në vitin 1874 u ndërtua linja e parë hekurudhore në Kosovë në relacionin Hani i Elezit – Fushë Kosovë – Mitrovicë. Ishte ky fillimi i shtrirjes së rrjetit hekurudhor nëpër Kosovë, aq sa i rëndësishëm për transportin e udhëtarëve dhe mallrave, po aq i rëndësishëm për zhvillimin ekonomik dhe lidhjen e Kosovës me vendet e rajonit. Në vitin 1931 vazhdoj ndërtimi i kësaj linjës në relacionin Mitrovicë – Leshak, më 1934 ajo Fushë Kosovë – Prishtinë, më 1936 Fushë Kosovë – Pejë, më 1949 Prishtinë – Podujevë – Livadhi dhe më 1963 Klinë – Prizren.

Kështu që sot Hekurudhat e Kosovës shtrihen në tërë territorin e Kosovës me një gjatësi prej 333,951 km linjë e hapur hekurudhore, me një gjatësi prej 105,784 km në stacione dhe 103,4 km linja industriale. Hekurudhat e Kosovës përmes Leshakut dhe Podujevës në veri dhe lindje janë të lidhura me Serbinë, ndërsa përmes Hanit të Elezit, në jug me Maqedoninë.

3. Lista e menaxherëve të infrastrukturës (MI) dhe ndërmarrjeve hekurudhore(NH)

Në tabelën e mëposhtme është paraqitur numri i MI që ka një Autorizim të vlefshëm të sigurisë Pjesa A dhe B, si dhe NH e cila gjithashtu ka një Certifikatë të vlefshme të Sigurisë Pjesa A dhe B që nga 24 janar 2013.

Nr.	Emërtimi i kompanisë	Autorizim i Sigurisë pjesa A dhe B		Certifikatë e Sigurisë pjesa A dhe B	
1.	Menaxheri i Infrastrukturës (Infrakos)	24.01.2013	24.01.2013		
2.	Ndërmarrja Hekurudhore (Trainkos)			24.01.2013	24.01.2013

4. Analizë e Përgjithshme në zhvillimet e sigurisë hekurudhore, autorizimi, certifikimi, autorizimi i futjes në shërbim etj)

Në vitin 2015 numri i aksidenteve dhe incidenteve është 17, ka një rritje për 30.76 % në krahasim me vitin 2014 që ishte 13.

Numri i personave të cilët ishin të lënduar në vitin 2015 është 11, kemi një zbritje prej 21.42% në krahasim me vitin 2014 që ishte 14.

Në vitin 2015 numri i përgjithshëm i viktimave është (2), pra kemi një zvogëlim prej 33.33 % në krahasim me vitin 2014 që ishte 3.

Në vitin 2014 Dëmet materiale në infrastrukturën hekurudhore kanë qenë 825 € ndërsa në vitin 2015 janë 4759.25 €.

Me poshtë janë të paraqitura diagramet për ngjarjet e jashtëzakonshme, të cilat kanë të bëjnë me persona të lënduar, dëmet materiale në hekurudha si dhe personat e vdekur për periudhën pesë vjeçare.

	Nr. i ngjarjeve të jashtëzakonshme	Nr. i personave të vdekur	Nr. i personave të lënduar	Dëmet materiale në hekurudhat e Kosovës
2011	22	3	6	14137.95
2012	25	3	6	44762.36
2013	17	2	17	10330
2014	13	3	14	825
2015	17	2	11	4759.25

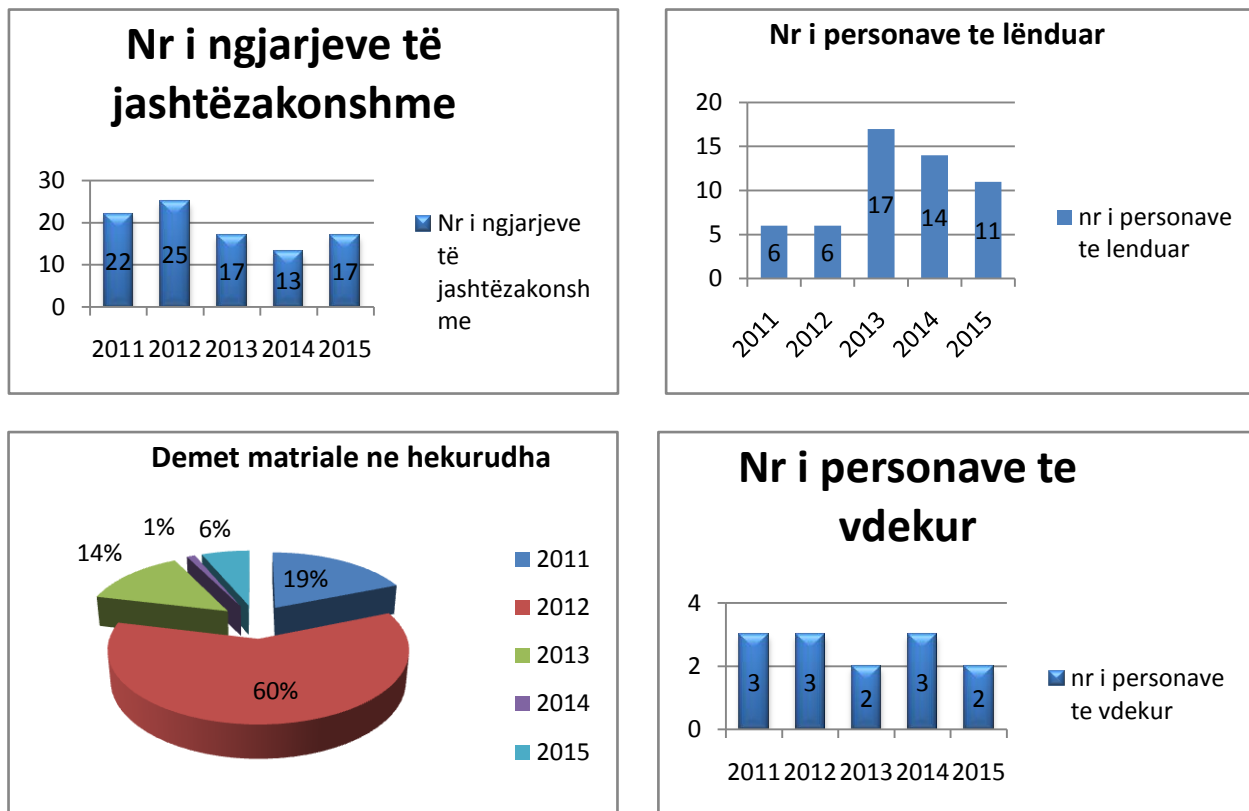

Fig.2.

5. Autorizimi i Sigurisë dhe Certifikata e Sigurisë

Në përputhje me ligjin 04/L-063 neni 104, për hekurudhat e Kosovës si dhe dispozitat e Direktivës 2004/49/EC dhe Rregulloren e Komisionit 1169/2010, Rregulloren 1158/2010, të cilat parashohin dhënien e autorizimeve dhe certifikatave të sigurisë Pjesa A dhe Pjesa B për MI dhe NH.

Secila NH që mban licencë, duhet të marrë Certifikatën e Sigurisë para se t'i jepet e drejta për qasje në një infrastrukturë hekurudhore. Qëllimi i Certifikatës së Sigurisë është të ofrojë dëshmi se ndërmarrja hekurudhore ka të vendosur sistemin e menaxhimit të sigurisë (SMS) dhe mund të plotësojë kërkesat e paraqitura në TSI-të dhe në legjislacionin relevant të BE-së, si dhe në rregullat nacionale të sigurisë në ofrimin e shërbimeve të transportit të sigurt në rrjet.

Secili MI së shfrytëzimit të përbashkët duhet të marrë Autorizimin e Sigurisë, i cili konfirmon pranimin e sistemit të menaxhimit të sigurisë (SMS) dhe konfirmon pranimin e dispozitave të MI për të plotësuar kërkesat specifike të domosdoshme për dizajn, mirëmbajtje dhe operim të

sigurt në infrastrukturën hekurudhore, duke përfshirë mirëmbajtjen dhe operimin e kontrollit të trafikut dhe sistemin e sinjalizimit, kur është e përshtatshme.

6. Autorizimi për futjen në shërbim të nënsistemeve strukturale dhe mjeteve të transportit

Bazuar në Ligjin për Hekurudhat e Kosovës, neni 18 paragrafi 3.1, 3.3 neni 109, 110 dhe 111 secili mjet lëvizës para se të futet në shërbim duhet të autorizohet nga Departamenti i Sigurisë.

Menaxheri i infrastrukturës Infrakos më datën 28.04.2015 ka bërë kërkesë për marrjen e autorizimit për futjen në shërbim për 3 (tre) mjete te mirëmbajtjes hekurudhore: ATLAS 1404 ZW; IVECO –DAILY PALIFINGER KRAN dhe PLASSER &THEURER OBW 10 SPRINTER.

Pas shqyrtimit të të gjithë dokumentacionit të ofruar nga Infrakos, si dhe pas plotësimit të dokumentacionit, më datën: 14.08.2015 kemi lëshuar Autorizimin për futjen në shërbim për 3 (tre) mjete te mirëmbajtjes hekurudhore.

Më datë: 28.04.2015 Infrakos ka dorëzuar kërkesën për marrjen e autorizimit për futjen në shërbim për 3 (tre) mjete te mirëmbajtjes hekurudhore: Atlas 1404 ZW; Iveco –Daily Palifinger Kran dhe Plasser &Theurer OBW 10 Sprinter. Gjithashtu me datë: 15.12.2015 Infrakos ka bërë kërkesë për marrjen e autorizimit për futjen në shërbim edhe për 8 drezina të lehta për mirëmbajtjen e infrastrukturës.

Më datë: 14.08.2015 departamenti i sigurisë ka lëshuar autorizimin për futjen në shërbim për 3 (tre) mjete te mirëmbajtjes hekurudhore: Atlas 1404 ZW; Iveco –Daily Palifinger Kran dhe Plasser &Theurer OBW 10 Sprinter.

Me date 15.12.2015 Menaxheri i infrastrukturës Infrakos ka bere kërkesën për autorizimin për futje ne shërbim për 8 (tete) mjete te mirëmbajtjes se infrastrukturës, 5 prej tyre drezina te lehta te cilat shërbejnë për transport te punëtoreve, mjeteve te punës dhe për inspektime, ndërsa 3 te tjera shërbejnë për ngritjen uljen dhe transportin e shinave

Pas shqyrtimit të të gjithë dokumentacionit të ofruar nga Infrakos, si dhe pas plotësimit të dokumentacionit, më datën: 29.02.2016 kemi lëshuar Autorizimin për futjen në shërbim për 8 (tete) mjete të mirëmbajtjes hekurudhore.

C. Organizimi

1. Prezantimi i organizimit

Bazuar në ligjin 04/L-063, nenit 3 paragrafi 1.42. Autoriteti Rregullativ i Hekurudhave (ARH) të Kosovës është institucion i pavarur i cili është i ngarkuar për rregullimin, mbikëqyrje, organizimin e sektorit hekurudhor në Kosovë dhe i cili vepron si organ licencues, organ përgjegjës për çështjet e interoperabilitet dhe entiteteve të njoftimit, organ për rregullimin e tregut hekurudhor dhe departamentin për sigurinë hekurudhore dhe kompetencave të tjera të cilat i jepen në bazë të këtij ligji. ARH është themeluar në vitin 2010, në vitin 2015 kishte 16 të punësuar prej tyre 3 janë përgjegjës për sektorin e sigurinë hekurudhore.

Departamenti përgjegjës për sigurinë hekurudhore është krijuar nën mbikëqyrjen e ARH për të siguruar që siguria hekurudhore mbahet dhe përmirësohet në sistemin hekurudhor të Kosovës.

Departamenti përgjegjës për sigurinë hekurudhore është i pavarur në organizimin e vet, strukturën ligjore dhe vendim marrjen në raport me ndonjë NH, MI, aplikues apo entitet i prokurimit.

Bazuar në ligjin 04/L-063 për hekurudhat në Republikën e Kosovës departamentit përgjegjës për sigurinë hekurudhore i janë besuar detyrat në vazhdim:

- a. *autorizimi për futjen në shërbim të nënsistemeve strukturale që e përbëjnë sistemin hekurudhor dhe kontrollimin që ato operojnë dhe mirëmbahen në përputhje me kërkesat esenciale;*
- b. *mbikëqyrja nëse përbërësit e interoperabilitetit të nënsistemeve hekurudhore janë në përputhje me kërkesat esenciale të kërkuara nga direktivat për ndëroperim;*

- c. autorizimi i futjes në punë të mjeteve të reja lëvizëse apo i atyre të modifikuara substancialisht;
- d. lëshimi, përtëritja, amendamenti dhe revokimi i pjesëve relevante të certifikatave të sigurisë dhe autorizimeve të sigurisë, si dhe kontrollimi nëse janë plotësuar kushtet dhe kërkesat e paraqitura në to, dhe se MI dhe NH janë duke operuar sipas ligjit në fuqi.
- e. monitorimi, promovimi, zbatimi dhe kur është e duhur bërja e propozimeve për të zhvilluar raporte të afërta pune me ministrinë dhe pjesëmarrësit e tjerë të tregut, kornizën rregullative të sigurisë duke përfshirë sistemin e rregullave nacionale të sigurisë;
- f. mbikëqyrja se a janë të regjistruara mjetet lëvizëse dhe nëse informacioni që ka të bëjë me sigurinë në regjistrin nacional është i azhurnuar;
- g. mbikëqyrja se a mbahet dhe azhurnohet rregullisht regjistri i pronarëve të mjeteve transportuese hekurudhore
- h. mbikëqyrja se a mbahet dhe azhurnohet rregullisht regjistri i infrastrukturës (RINF).

ARH në rolin e autoritetit të sigurisë është gjithashtu pjesëmarrës i rregullt në takimet dhe aktivitetet e organizuara nga Agjensioni Evropian i Hekurudhave (European Union Agency for Railways), si dhe në shumë aktivitete tjera të organizuara si nga SEETO po ashtu edhe nga vendet e tjera.

2. Struktura Organizative e ARH-së është paraqitur në Aneksin B.

D. Zhvillimet në Sigurinë Hekurudhore

1. **Iniciativat për mirëmbajtjen dhe përmirësimin e performancës së sigurisë**

ARH duhet të siguroj që siguria hekurudhore përgjithësisht të mirëmbahet, atëherë kur është e arsyeshme dhe praktike përmirësohet vazhdimisht duke marrë parasysh legjislacionin e Kosovës për këtë sektor si dhe atë të BE-së, ndryshimet, përparimet teknike dhe shkencore dhe prioritetin që i jepet parandalimit të aksidenteve serioze.

Në mënyrë që të kemi një mbikëqyrje me efikase departamenti i sigurisë ka përdorur metodën për qasje ndaj rrezikut. Në planifikimin e aktiviteteve mbikëqyrëse jemi bazuar nga përvoja e raportimit të aksidenteve, incidenteve si dhe përvojat nga proceset tjera janë përdorur në mënyrë aktive në mënyrë që prioritetet tona të fokusohen në aktivitetet që kanë një rrezikshmëri më të larta.

Prandaj, niveli i sigurisë në sektorin hekurudhor në masë të madhe varet nga koordinimi ndërmjet ARH-së, MI dhe NH. Për këtë arsye, niveli i sigurisë në hekurudha është përshkruar në formën e objektivave për përmirësimin e sigurisë që janë zbatuar nga të gjitha palët ARH, MI dhe NH.

Bazuar në informatat e më sipërme, ne kryesisht fokusohemi në:

- *Rrezikun individual i cili ndërlidhet me udhëtarët, stafin (përfshirë edhe stafin e kontraktuesve),*
- *Rrezikun individual të shfrytëzuesve të vendkalimeve (kryqëzimeve hekurudhë-rrugë) dhe të tjerëve,*
- *Rrezikun individual duke mos paragjykuar rregullat e detyrueshme ekzistuese nacionale dhe rajonale,*
- *Rrezikun individual lidhur me personat e pa autorizuar në objektet hekurudhore,*
- *Riskun social,*
- *Përfshirja aktive nga menaxhmenti i lartë në siguri (duke përfshirë vlerësimet e menaxhmentit),*
- *udhëzime të brendshme për vendkalimet dhe pajisjet e sigurisë*

- *Përdorimi aktiv i analizës së rrezikut (metoda e zakonshme e vlerësimit të rrezikut CSM RA)*

MI dhe NH janë përgjegjës për sigurinë në rrjetin hekurudhor të Kosovës, ata duhet të implementojnë Sistemin e tyre për Menaxhimin e Sigurisë (SMS) në mënyrë që të kontrollojnë rreziqet të cilat mund të shkaktojnë aksidentet dhe incidentet.

Organi përgjegjës për siguri duhet ti merr parasysh të gjitha rekomandimet nga organi për hetimin e aksidenteve hekurudhore dhe siguron që NH dhe MI i zbatojnë rekomandimet.

2. Analizimi i detajuar i trendit të të dhënave

Në mënyrë që të lehtësohet vlerësimi i arritjes së qëllimeve të përbashkëta të sigurisë (QPS) të zhvilluara në BE dhe të ofrohet monitorim i zhvillimit të përgjithshëm të sigurisë hekurudhore, Organi përgjegjës për sigurinë duhet të mbledhë informacion për treguesit e përbashkët të sigurisë (TPS) nëpërmes të raporteve vjetore të MI dhe NH siç është përcaktuar me ligjin për hekurudhat e Kosovës 04/L-063 dhe direktivës së sigurisë 2004/49/EC, ku si referencë i kemi paraqitur të dhënat nga viti 2011 e tutje.

Numri i aksidenteve:

2011	2012	2013	2014	2015
22	25	17	13	17

Numri i përgjithshëm i ngjarjeve të jashtëzakonshme të ndodhura në vitin 2015 ishte 17, pra kemi një rritje në krahasim me vitin 2014 që ishte 13 ose (**rritje për 30.7 %**)

Numri i të vdekurve:

2011	2012	2013	2014	2015
3	3	2	3	2

Për periudhën 2014 kemi të raportuar 3 të vdekur si pasojë e aksidenteve kurse për vitin 2015 kemi 2 të vdekur si pasojë e aksidenteve ose (**zvogëlim prej 33.33%**).

Numri i të lënduarve:

2011	2012	2013	2014	2015
6	6	17	14	11

Numri i personave të cilët ishin të lënduar në vitin 2015 është 11, pra kemi një përmirësim prej 21.42% në krahasim me vitin 2014 që ishte 14.

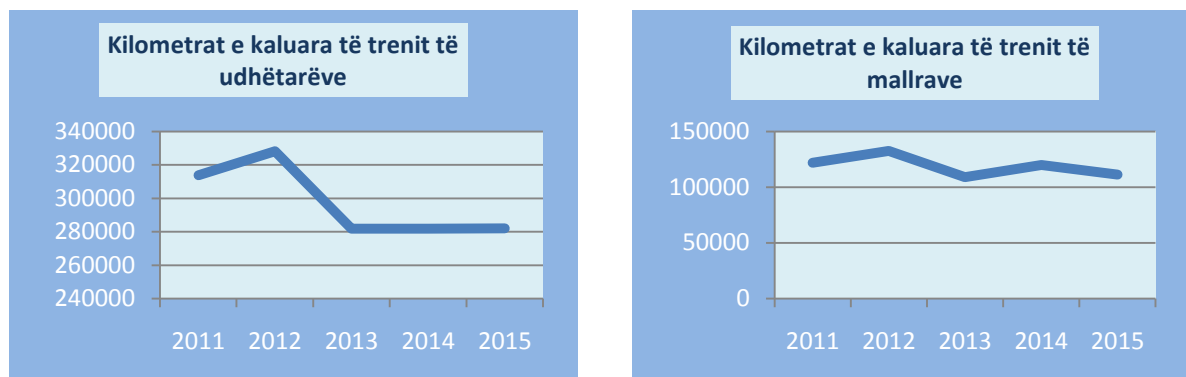
- 17 Numri i ngjarjeve të jashtëzakonshme
- 2 (dy) qytetarë kanë vdekur si pasojë e aksidenteve.
- 0 të vdekur si pasojë e vetëvrasjes
- 11 qytetarë kanë pësuar lëndime.
- 0 nuk ka pasur tentim për vetëvrasje

Viti	Numri i ngjarjeve të jashtëzakonshme	Të vdekur si pasojë aksidenti	Të Vetëvrasarë	Të lënduar	Tentim vetëvrasje
2015	17	2	0	11	0

Në vitin 2015, ka pasur një rritje të vogël të tren/km të udhëtarëve 282079 km në krahasim me vitin paraprak 2014 që ishte 281986 tren/km), dhe 111544 tren/ km për transportin e mallrave një zvogëlim prej 7.05%, në krahasim me vitin paraprak 2014 që ishte 120014 tren/ km).

Viti	Kilometrat e kaluara të trenit të udhëtarëve	Kilometrat e kaluara të trenit të mallrave
2011	313902	122008
2012	328305	132562
2013	281931	109183
2014	281986	120014
2015	282079	111544

Tab.2.

Krahasimi i parametrevë të sigurisë për 5 vite

	Nr i ngjarjeve të jashtëzakonshme	Nr i personave të vdekur	Nr i personave të lënduar	Dëme materiale në hekurudhat e Kosovës
2011	22	3	6	14137.95
2012	25	3	6	44762.36
2013	17	2	17	10330
2014	13	3	14	825
2015	17	2	11	4759.25

Tab.3.

3. Rezultatet e rekomandimeve të sigurisë

Departamenti i sigurisë edhe gjatë vitit 2015 nuk ka pranuar asnjë rekomandim i cili ka të bëjë me sigurinë nga organi për hetimin e aksidenteve hekurudhore (KHAIA).

Rekomandimet e sigurisë hekurudhore duhet të përgatitën dhe shpërndahen nga Organi për Hetimin e Aksidenteve (KHAIA).

4. zhvillimet në sigurinë hekurudhore janë paraqitur në aneksin C

Fig.3.

E.Ndryshime të rëndësishme në rregullore, legjislacion dhe dispozita administrative

Në mënyrë që të harmonizohet kuadri ligjor në Kosovë me ato të shteteve anëtare të Bashkimit Evropian, parlamenti i Kosovës ka miratuar ligjin nr. 04/l-063 i datës 14.11.2011 hekurudhat e Kosovës (ka hyrë në fuqi me 01.01.2012), në të cilin ligj janë transponuar plotësisht nga acquis e BE-së direktiva e 2004/49; direktiva 2001/14, direktiva 91/440 dhe 95/18, direktiva 2007/59 dhe direktiva 2008/57 dhe pjesërisht direktiva 2012/34.

Për kryerjen e detyrave sipas ligjit për hekurudhat e Kosovës, struktura e ARH-së, përfshinë: menaxhmentin, departamentet dhe personelin mbështetës. çdo departament ka funksione të përcaktuara për t'iu përgjigjur nevojave të mobilitetit të shoqërisë, transportit dhe ekonomisë, siç janë të rregulluara më këtë ligj dhe me aktet nënligjore të nevojshme që nxjerrin vetë departamentet dhe menaxhmenti i ARH-së.

Departamente në kuadër të ARH-së janë:

- *Departamenti i sigurisë,*
- *Departamenti i tregut hekurudhor,*
- *Departamenti i interoperabilitetit,*
- *Departamenti i licencimit.*

Të gjitha të dhënat lidhur me ndryshimet në legjislacion, rregullore dhe dispozita administrative mund ti gjeni në ueb faqen e ARH: www.arh-ks.org

ARH respektivisht departamentet përkatëse edhe gjatë kësaj periudhe raportuese pra gjatë vitit 2015 kanë përgatitur edhe rregullore të cilat në mungesë të bordit nuk janë miratuar.

Këto rregullore janë përgatitur me qëllim të përmirësimit të procedurave për: miratimin e ekspozitave të rrjetit, licencimin e makinistëve, mbikëqyrjen e NH dhe MI pas lëshimit të një certifikate apo autorizimi të sigurisë.

F. Zhvillimi i Certifikatës dhe Autorizimit të Sigurisë

1. Legjislacioni nacional - data e aplikimit - disponueshmëria

Lëshimi i certifikatës dhe autorizimit të sigurisë bëhet në pajtim me nenin 94, nenin 104 të ligjit 04/L-063 për hekurudhat e Kosovës, nenit 10 dhe 11 të Direktivës 2004/49/EC.

Pas përgatitjes së të gjitha akteve nënligjore të domosdoshme për lëshimin e certifikatës dhe autorizimit të sigurisë siç janë:

- Udhëzimit Administrativ Nr. 04/2012 për lëshimin e certifikatës dhe autorizimit të sigurisë,
- Rregullores së ARH Nr. 02/2012, për dhënien e certifikatës së sigurisë,
- Rregullores së ARH Nr. 03/2012, për dhënien e autorizimit të sigurisë,
- Rregullores së ARH Nr. 06/2012, për regjistrimin e infrastrukturës.

Departamenti i sigurisë me datë: 26.11.2012, nga NH (Trainkos) ka pranuar aplikacionin për marrjen e certifikatës së sigurisë, kurse me datë: 12.12.2012, nga MI (Infrakos) ka pranuar aplikacionin për marrjen e autorizimit të sigurisë.

Në përputhje me ligjin 04/L-063 neni 104, për hekurudhat e Kosovës si dhe dispozitat e Direktivës 2004/49/EC dhe Rregulloren e Komisionit 1169/2010, Rregulloren 1158/2010, të cilat parashohin dhënien e autorizimeve dhe certifikatave të sigurisë Pjesa A dhe Pjesa B për MI dhe NH.

Departamenti i sigurisë pas vlerësimit të detajuar të aplikacioneve nga të dy kompanitë Trainkos (certifikatë të sigurisë) dhe Infrakos (autorizim të sigurisë), kemi arritur që me datë 24 janar 2013 të lëshojmë certifikatën e sigurisë pjesa A dhe B për Trainkos, si dhe Autorizimin e sigurisë pjesa A dhe B për Infrakos.

ARH- Departamenti i sigurisë bën lëshimin e certifikatave dhe autorizimeve të sigurisë pjesa A dhe B. Bazuar në Udhëzimin administrative Nr. 04/2012 për dhënien e certifikatës së sigurisë dhe autorizimit të sigurisë për NH dhe MI, neni 11 paragrafi 1 certifikimi dhe autorizimi i sigurisë është pa pagesë për tre vite prej datës së hyrjes në fuqi të këtij udhëzimi.

2. Mbikëqyrja e implementimit të Sistemit të Menaxhimit të Sigurisë (SMS) nga MI dhe NH.

Departamenti i sigurisë gjatë vitit 2015 në kuadër të aktiviteteve të veta ka paraparë mbikëqyrjen e NH dhe MI, ne kryesisht jemi fokusuar në plotësimin e legjislacionit sekondar ku në fillim të vitit 2013 kemi përgatitur rregulloren Nr. 03/2013 Metodat e përgjithshme të sigurisë për mbikëqyrje nga organi përgjegjës i sigurisë pas lëshimit të një certifikate apo autorizimi të sigurisë.

Bazuar në ligjin Nr. 04/L-063, neni 100 paragrafët 1,2,3,4, neni 103 dhe neni 104 paragrafi 2 për hekurudhat në Republikën e Kosovës, Rregullores së ARH-së Nr. 03/2013 Metodat e Përgjithshme e Sigurisë për Mbikëqyrje nga Organi Përgjegjës i Sigurisë pas lëshimit të një Certificate apo Autorizimi të Sigurisë, Direktivës së sigurisë 2004/49/EC nenet 4, 9 dhe aneksi III. Departamenti i Sigurisë ka filluar procesin e mbikëqyrjes së implementimit të Sistemit për Menaxhimin e Sigurisë (SMS) nga ana e MI- Infrakos datë: (18-22).05.2015 dhe NH- Trainkos datë: 12-15.05.2015.

2.1. Përshkrimi i mbikëqyrjes së menaxherit të infrastrukturës hekurudhore (MI)

Qëllimi i mbikëqyrjes së implementimit të SMS ka qenë që të sigurohemi se Infrakos e ka vendosur Sistemin e Menaxhimit të Sigurisë dhe ky sistem plotëson kërkesat e sigurisë dhe përmban elementet të cilat kanë të bëjnë me sigurinë e sistemit hekurudhor në Kosovë.

Ne gjatë mbikëqyrjes së implementimit të Sistemit të Menaxhimit të Sigurisë (SMS) kemi mbajtur takime me të gjithë personat përgjegjës nga departamentet të cilët ndikojnë drejtpërdrejt në mbare vajtjen e sigurisë hekurudhore këto departamente janë:

- *Departamenti i Komunikacionit,*
- *Zyra e Auditimit të Brendshëm,*
- *Kontrollor i Brendshëm,*
- *Zyra për Standarde dhe Siguri (Zyrtari për Siguri),*
- *Spektori për Shkollim dhe Mbrojtje në Punë,*
- *Departamenti i Mirëmbajtjes së Linjave Hekurudhore dhe*
- *Departamenti i Elektroteknikës*

Me poshtë mund ta gjeni raportin me të gjitha rekomandimet të cilat departamenti i sigurisë i ka dërguar të Infrakos-in me datë 10 Qershor 2015, ky raport përmban të gjeturat gjatë procesit të mbikëqyrjes së implementimit të Sistemit për Menaxhimin e Sigurisë (SMS).

Rekomandimet e më poshtme vlejné pothuajse për të gjithë sektorët dhe të gjitha nivelet e menaxhmentit të Infrakos-it.

- *Menaxhmenti i Infrakos-it duhet të jetë i përkushtuar që politikat e sigurisë, SMS dhe Deklaratat e Konformitetit (DK) të implementohen në tërësi ashtu siç janë paraparë në Manualin e SMS.*
- *Sistemi i menaxhimit të sigurisë duhet të dokumentohet në të gjitha pjesët relevante dhe duhet të përshkruaj ndarjen e rolit dhe përgjegjësi, llojin e shërbimeve, vlerësimin e rrezikut etj. siç parashihet në deklaratën FO_DK_05.*
- *Shpërndarja e përgjegjësi të bëhet tek të gjithë personat përgjegjës për siguri ashtu siç parashihet në deklaratën FO_DK_06.*
- *Sigurimi i kontrollit në të gjitha nivelet e menaxhmentit të bëhet ashtu siç parashihet në deklaratë FO_DK_07.*
- *Politika e sigurisë e duhet të shpërndahet të i gjithë stafi përgjegjës për siguri ashtu siç është paraparë në FO_DK_10.*
- *Ka pasur një monitorim (auditim) të pjesshëm të sigurisë, monitorimi duhet të kryhet dhe të dokumentohet në baza të rregullta ashtu siç parashihet në deklaratën e konformitetit FO_DK_19.*
- *Organizimi i trajnimit (shkollimit) për SMS dhe DK në të gjitha nivelet e Infrakos-it përgjegjëse për siguri, ku personat përgjegjës për shkollim së bashku me menaxherët e secilit sektor do të organizonin trajnimin për stafin e tyre, por gjithmonë me pjesëmarrjen e kontrollorit të brendshëm dhe sektorit për standarde dhe siguri.*
- *Të ketë një rritje të komunikimit dhe koordinim me të mirë ndërmjet Departamenti të Komunikacionit, mirëmbajtjes së linjave hekurudhore, elektroteknikës me kontrollorin e brendshëm dhe sektorin për standarde dhe siguri.*
- *Raportet për rastet e jashtëzakonshme do të duhej të dërgohen edhe të kontrollori i brendshëm dhe sektori për standarde dhe siguri.*
- *Secili departament apo sektor duhet të ketë të emëruar një person përgjegjës për siguri dhe*
- *Zbatimi i me rigoroz i rregullores për mbrojtjen në punë.*

2.2. Përshkrimi i mbikëqyrjes së ndërmarrjes hekurudhore (NH)

Qëllimi i këtij procesi të mbikëqyrjes së implementimit të SMS ka qenë që të sigurohemi se Trainkos e ka vendosur Sistemin për Menaxhimin e Sigurisë dhe ky sistem plotëson kërkesat e sigurisë dhe përmban elementet të cilat kanë të bëjnë me sigurinë e sistemit hekurudhor në Kosovë.

Gjatë mbikëqyrjes së implementimit të Sistemit të Menaxhimit të Sigurisë (SMS) kemi mbajtur takime me të gjithë personat përgjegjës nga departamentet e Trainkos-it të cilët janë përgjegjës për mirëmbajtjen e sigurisë hekurudhore siç janë:

- *Drejtorin e Operimeve,*
- *Udhëheqësin e zyrës për Kontroll / Siguri dhe Kualitet,*
- *Zyrtarin e SMS-it,*
- *Menaxherin e Transportit të Udhëtarëve,*
- *Menaxherin e Transportit të Mallrave,*
- *Menaxherin për Çështje Ligjore dhe Resurset Njerëzore,*
- *Shefin e Tërheqjes së Mjeteve Lëvizëse në Transportin e Udhëtarëve,*
- *Shefin e Tërheqjes së trenave në transportin e Mallrave,*
- *Menaxherin e Mirëmbajtjes.*

Me poshtë mund ta gjeni raportin me të gjitha rekomandimet të cilat departamenti i sigurisë i ka dërguar të Trainkos me datë 10 Qershor 2015, ky raport përmban të gjeturat gjatë procesit të mbikëqyrjes së implementimit të Sistemit për Menaxhimin e Sigurisë (SMS).

Rekomandimet e më poshtme vlejné pothuajse për të gjithë sektorët dhe të gjitha nivelet e menaxhmentit të Trainkos-it.

1. *Menaxhmenti i Trainkos-it duhet të jetë i përkushtuar që politikat e sigurisë, SMS dhe DK të implementohen në tërësi ashtu siç janë paraparë në Manualin e SMS.*
2. *Sistemi i menaxhimit të sigurisë duhet të dokumentohet në të gjitha pjesët relevante dhe duhet të përshkruaj ndarjen e rolit dhe përgjegjësi, llojin e shërbimeve, vlerësimin e rrezikut etj. siç është paraparë në deklaratën FO_DC_05.*
3. *Shpërndarja e përgjegjësi të bëhet tek të gjithë personat përgjegjës për siguri ashtu siç është paraparë në deklaratën FO_DC_06.*

4. Sigurimi i kontrollit në të gjitha nivelet e menaxhmentit të bëhet ashtu siç është paraparë në deklaratë FO_DC_07.
5. Politika e sigurisë e duhet të shpërndahet të i gjithë stafi përgjegjës për siguri ashtu siç është paraparë në FO_DC_10,
6. Ka pasur monitorim (auditim) të pjesshëm të sigurisë, monitorimi duhet të kryhet dhe të dokumentohet në baza të rregullta ashtu siç është paraparë në deklaratën e konformitetit FO_DC_19.
7. Organizimi i trajnimit (shkollimit) për SMS dhe DK në të gjitha nivelet e Trainkos-it përgjegjëse për siguri, ku personat përgjegjës për shkollim së bashku me menaxherët e secilit sektor do të organizonin trajnimin për stafin e tyre, por gjithmonë me pjesëmarrjen aktive të Zyrës për Kontroll/Siguri dhe Kualitet.
8. Të ketë një komunikim dhe koordinim me të mirë ndërmjet sektorit të mirëmbajtjes, sektorit të tërheqjes dhe zyrtarit për kontrollin e mirëmbajtjes së mjeteve lëvizëse.
9. Të ketë një kontroll me të madhe të mjeteve lëvizëse me rastin e pranim dorëzimit për riparim apo pas riparimit, ka ndodhur që zgjuësi (Zifa) i lokomotivës ka qenë i bllokuar dhe kjo ka një ndikim direkt në sigurinë e komunikacionit hekurudhor.
10. Raportet për rastet e jashtëzakonshme duhet të dërgohen edhe të Zyra për kontroll/siguri dhe kualitet dhe
11. Zbatimi i me rigoz i rregullores për mbrojtjen në punë.

2.3. Inspektimi i linjave hekurudhore

Gjate vitit 2015 departamenti i sigurisë ka bere inspektimin e infrastrukturës hekurudhore te gjitha linjave ekzistuese funksionale dhe jo funksionale.

Linjat funksionale te cilat janë inspektuar janë:

Fushë Kosovë – Pejë

Fushe Kosovë – Hani i Elezit

Fushe Kosovë – Magure

Fushe Kosovë – Prishtinë

Linjat jo-funksionale te cilat janë inspektuare janë:

Prishtinë – Podujevë

Klinë – Prizren

Fushë Kosovë – Mitrovicë

2.3.1. Ne vazhdim po e paraqesim disa pjese te raporteve te linjave te cilat janë funksionale dhe atyre te cilat janë jashtë funksionit.

2.3.2. Linjat Funksionale

Ne këto dy fotografi shihet platforma ne stacionin hekurudhor te Fushe Kosovës e cila është ne gjendje relativisht te mire sa i përket mirëmbajtjes, sa i përket ndriçimit për momentin sistemi i ndriçimit është jashtë funksionit, sistemi i zërimit (lajmërimit) për arritjen e trenit është jashtë funksionit, qasja e personave me aftësi te kufizuar ne stacion është e vështiruar, platforma e stacionit është e shenjzuar, tabela e cila tregon numrin e peronit dhe numrin e binarit ekziston ne stacion.

Fig.4.

Fig.5.

Ne këto fotografi shihet gjendja ekzistuese e vendkalimit i cili gjendet ne zonën industriale, vendkalimi ne fjale është i pajisur me shenja te rrezikut ne te dy anët e rrugës , sa i përket dukshmërisë ajo është e zvogëluare për shkak te objektit ne afërsi te vendkalimit. Me qene ky vendkalim është shume i frekuentuare nga automjetet dhe paraqet rrezik për te gjithë pjesëmarrësit ne komunikacion, ky vendkalimi duhet te sigurohet me rampe mbrojtëse (barrierë).

Fig.6.

Ne këto fotografi shihet vendkalimi legal i cili gjendet ne fshatin Pomozetin, vendkalimi ne fjale është i pajisur me shenjen e kryqit te Andreut dhe me sistem te sinjalizimit i cili është jashtë funksionit ne te dy anët e rrugës. Me qene se ky vendkalim lidh disa zona te banimit dhe ka një frekuentim te madh te automjeteve vendkalimi duhet te pajiset me te gjitha shenjat e rrezikut dhe rampe mbrojtëse (barrierë).

2.3.3. Linjat jo Funksionale

Fig.7.

Ne këto fotografi shihet gjendja ekzistuese e infrastrukturës hekurudhore afër stacionit hekurudhor të Podujevës siç shihet në fotografi shkurret, barishtat dhe mbeturinat e kanë mbuluar një pjesë të hekurudhës, banoret e kësaj zone hekurudhën e shfrytëzojnë si vend për parkimin e automjeteve, e mëtej tjetër është edhe ndërtimi i objekteve të biznesit në afërsi të hekurudhës.

2.4. Inspektimi i mjeteve lëvizëse

Gjatë vitit 2015 departamenti i sigurisë ka bërë inspektimin e mjeteve lëvizëse hekurudhore të cilat janë në menaxhim të: Ferronikelit dhe Trainkos-it

2.4.1. Inspektimi i i vagonëve të mallrave të Ferronikelit

Numri paraparak 33 72 665 7051-0

Numri evropian 33 00 6657 013-7

- *Mungesa e fletëzimit të të gjithë vagonët*
- *Mungesa e shenjezimit të të gjithë vagonët*
- *Papuçet frenuese disa prej tyre janë të harxhuara*
- *Lidhëset e ajrit në gjendje të mire (funksionale)*
- *Gjendja e profilit të rrotave të mire (profili i mjaftueshëm)*
- *Hapja dhe mbyllja e vagonëve në gjendje të mirë (funksionale)*
- *Gjendja fizike e vagonit është e mirë*

- Çengeli ne gjendje te mire (funksionale)

Fig.8.

2.4.2. Inspektimi i mjeteve lëvizëse te Trainkosit

2.4.2.1.inspektimi i vagonëve te mallrave te Trainkos-it

Vagonë i Udhëtarëve

- Numri paraprak 50812935749-9
- Numri evropian 50 00 2935 014-6

Rekomandimet:

- Sistemi i ngrohjes është alternativ dhe nuk është i mjaftueshëm sidomos gjatë sezonit dimëror (të merren masa për rregullimin e sistemit të ngrohjes),
- Mungesa e dimensionimit të rrotave në formularin e mirëmbajtjes (Përshkrimi i dimensionimit të rrotave të lejuara
- Të vendoset sistemi kundër zjarrit në vagonët që ka mungesë të tyre.
-

Fig.9.

Numri i inspektimeve të infrastrukturës hekurudhore gjatë vitit 2015

Inspektimet e linjave hekurudhore		Fushë Kosovë Medvegjës	Prishtinë Fushë Kosovë	Fushë Kosovë Hani i Elezit	Fushë Kosovë Pejë	Prishtinë Podujevë	Fushë Kosovë Mitrovicë	Klinë Prizren
Numri i Inspektimeve	Planifikuara	1	1	1	1	1	1	1
	Pa Planifikuara	0	0	0	0	0	0	0
	Realizuara	1	1	1	1	1	1	1

Numri i inspektimeve të mjeteve levizese gjatë vitit 2015

Inspektimi i llojeve të mjeteve levizese		Lokomotivë	Manovarkë	Tren motorrik	Vagone të mallrave	Vagone të udhetareve
Numri i Inspektimeve	Planifikuara	1	1	1	1	1
	Pa Planifikuara	0	0	0	0	0
	Realizuara	1	1	1	1	1

G. Burimet e Informacionit

Raporti vjetor i sigurisë për vitin 2015, është përgatitur bazuar në aktivitetet e departamentit të sigurisë gjatë vitit të lartpërmendur si dhe nga raportet e sigurisë të Infrakosit dhe Trainkosit.

Menaxheri i Infrastrukturës	Data e dorëzimit të raportit të sigurisë
Infrakos Sh.A	20.06.2015

Ndërmarrja hekurudhore (NH)	Data e dorëzimit të raportit të sigurisë
Trainkos Sh.A	29.06.2015

Inspektimet	Data e dorëzimit të raportit të inspektimit me rekomandime të sigurisë për Infrakos-in
Infrastruktura	30.12.2015

Inspektimet	Data e dorëzimit të raportit të inspektimit me rekomandime të sigurisë për Trainkos-in	Data e dorëzimit të raportit të inspektimit me rekomandime të sigurisë për Ferronikelin
Mjetet lëvizëse	30.12.2015	30.12.2015

A.1 Harta e rrjetit hekurudhor

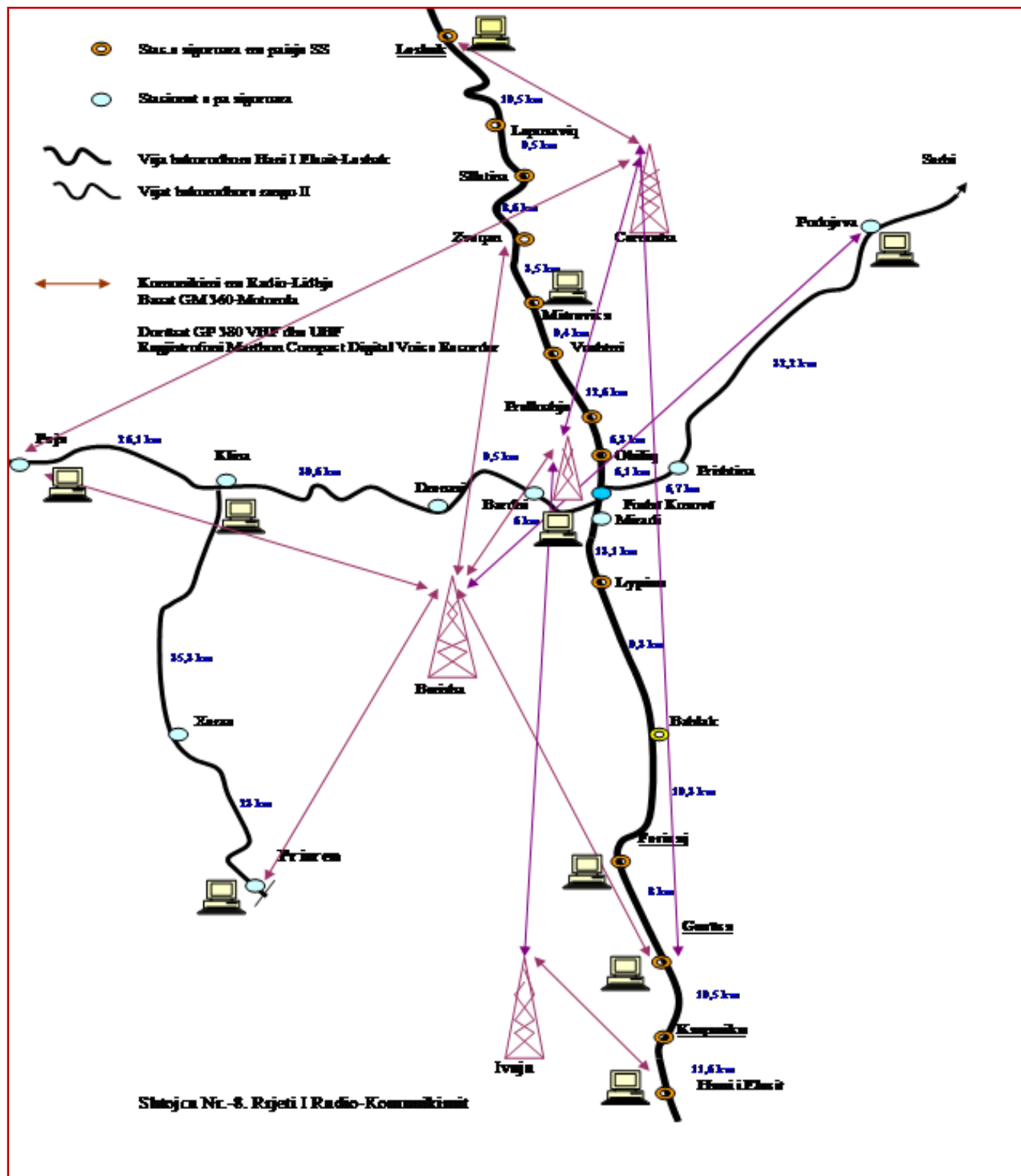

Fig.11.

Fig.12.

A.2 Lista e menaxherëve të infrastrukturës (MI) dhe ndërmarrjeve hekurudhore (NH)

A.2.1 Menaxheri i Infrastrukturës

Emri	Adresa	Web faqja	Autorizimi i Sigurisë A-B (datë/numër)	Data e fillimit të aktivitetit komercial	Gjatësia e përgjithshme e linjës/gjerësia
Infrakos Sh.A.	Sheshi i Lirisë pn. 12000 Fushë Kosovë Republika e Kosovës	www.infrakos.com	24.01.2013 KS 21 2013 001 KS 22 2013 001	23.12.2005	333.451/1435

A.2.2. Ndërmarrja Hekurudhore

Emri	Adresa	Web faqja	Certifikata e Sigurisë A-B (datë/numër)	Data e fillimit të aktivitetit komercial
Trainkos Sh.A.	Sheshi i Lirisë pn. 12000 Fushë Kosovë Republika e Kosovës	www.trainkos.com	24.01.2013 KS 11 2013 001 KS 12 2013 001	16.08.2011

Aneksi B - Struktura Organizative

B.1. Grafiku: Organizimi i brendshëm i ARH-së gjatë vitit 2015 ishte si më poshtë.

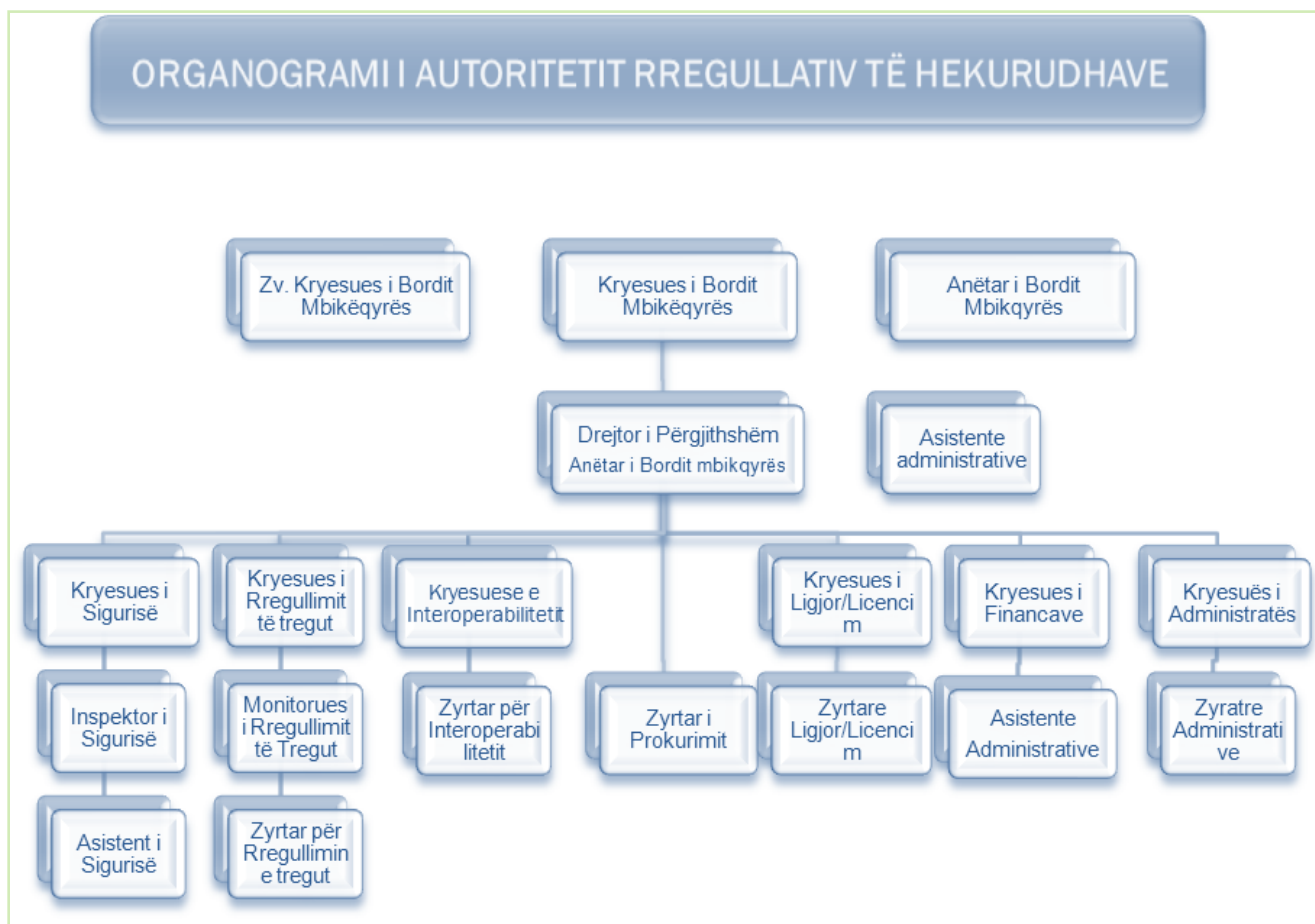

Fig.13.

B.2. Grafiku: Rrjedha Organizative (marrëdhëniet) ndërmjet Autoritetit Rregullativ të hekurudhave (ARH) me organet e tjera kombëtare.

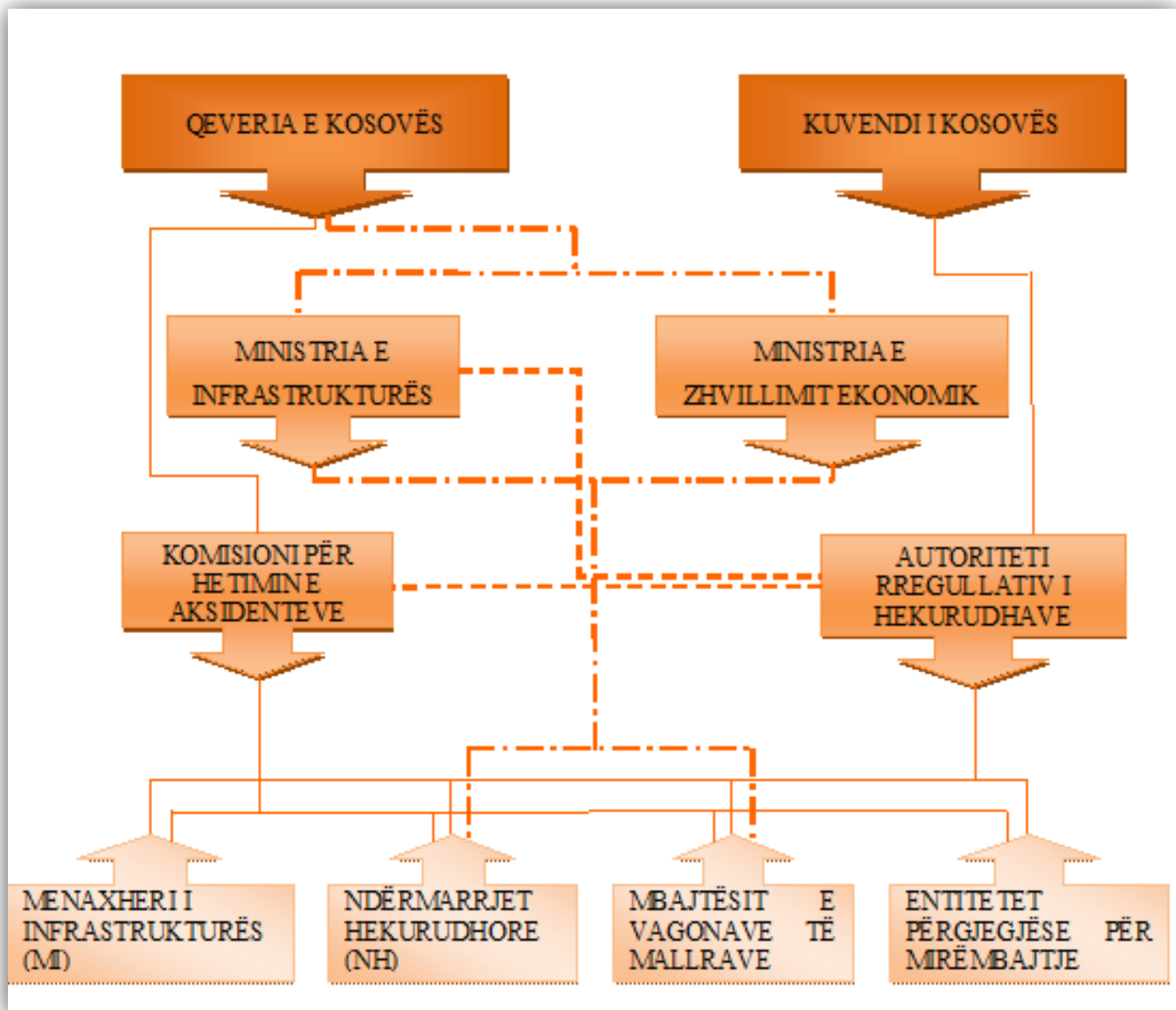

Fig.14.

Fig.15.

Fig.16.

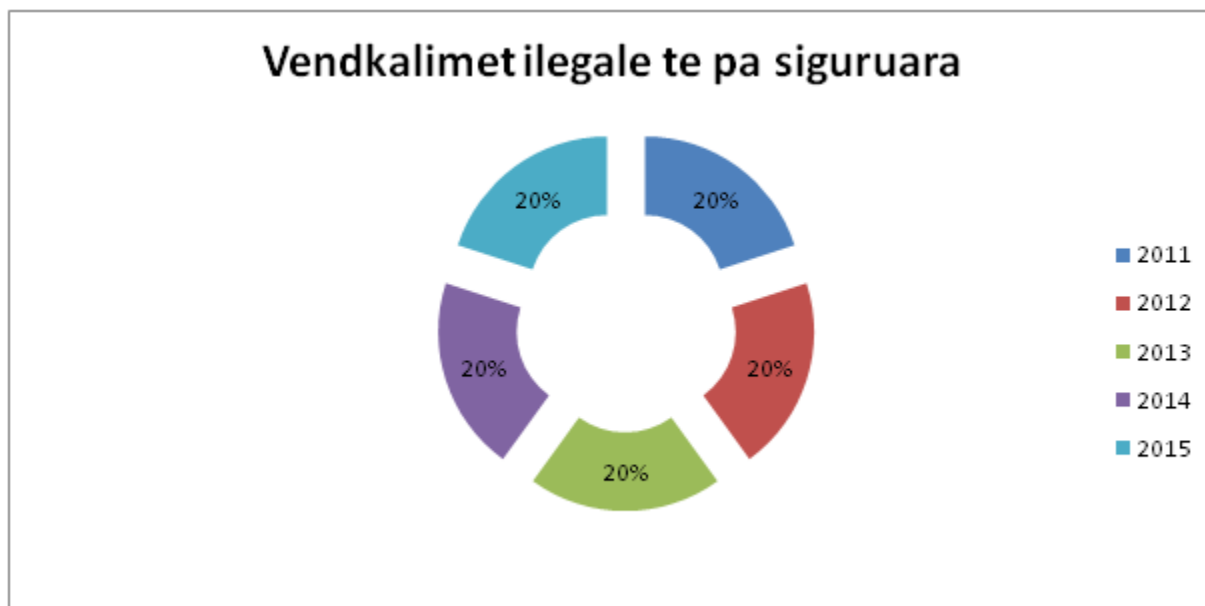

Fig.17.

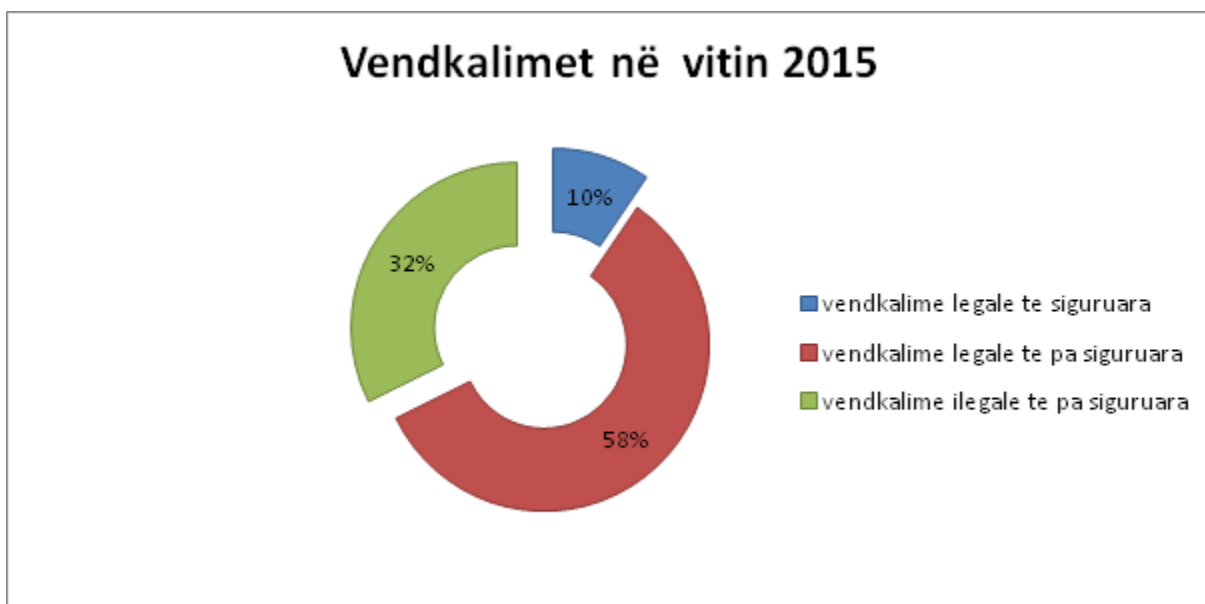

Fig.18.

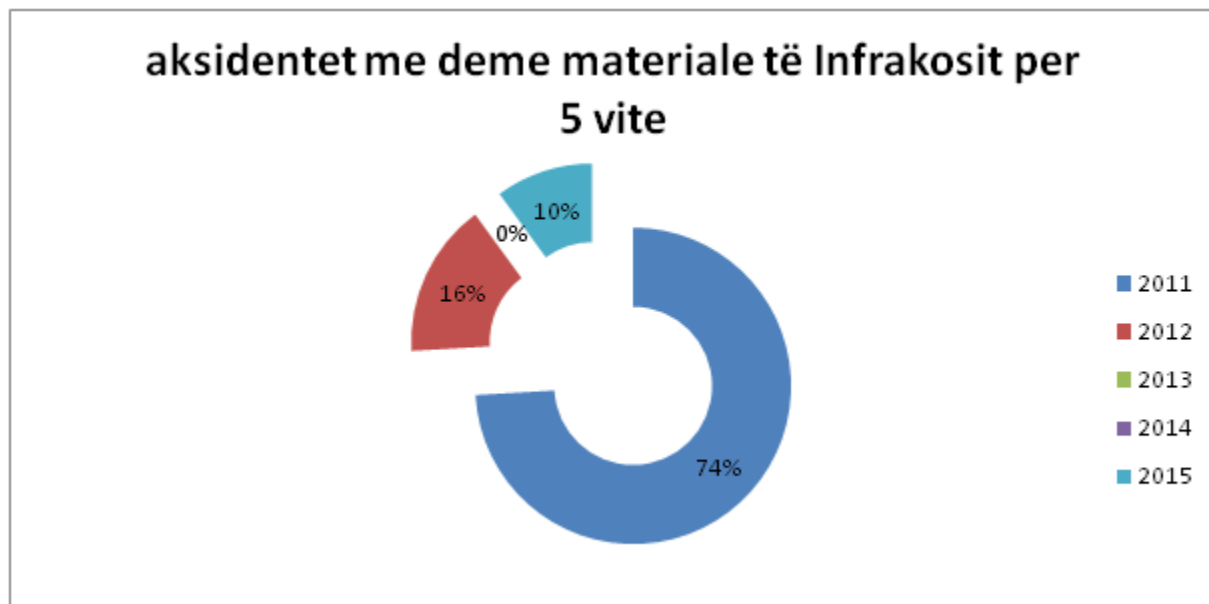

Fig.19.

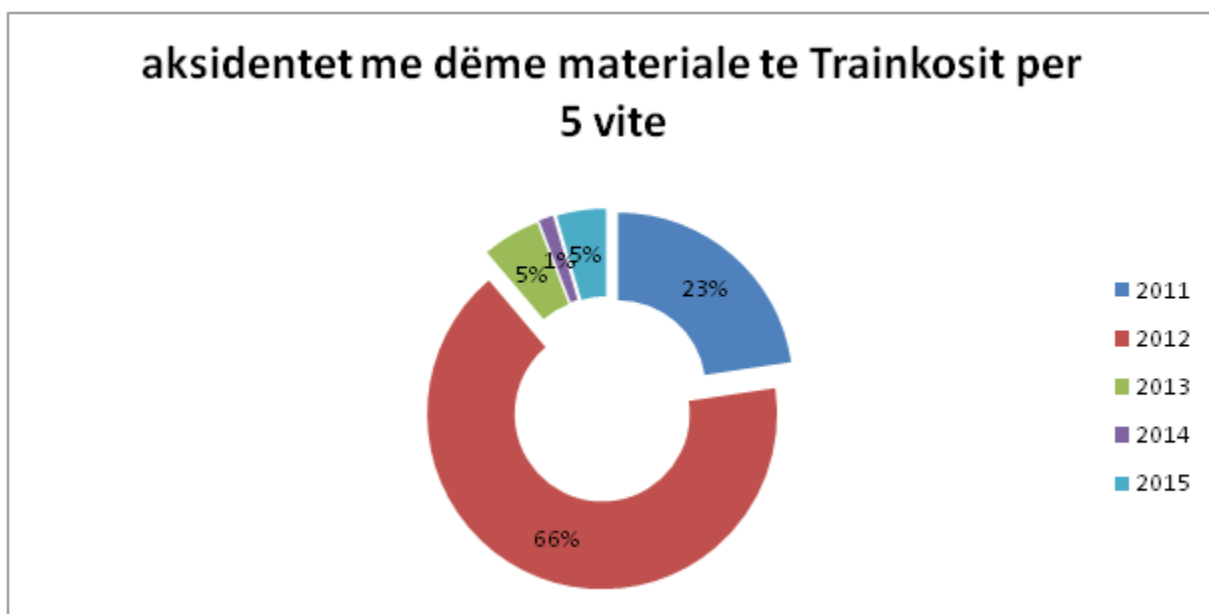

Fig.20.

Aneksi C.

C.1. Definicionet e zbatueshme në pajtim me ligjin 04/L-063 për hekurudhat e Kosovë dhe Rregulloren Nr 2003/91/EC

Person i vrarë

Do të thotë çdo person i vrarë menjëherë ose vdekur brenda 30 ditëve, si rezultat i një aksidenti, me përjashtim të vetëvrasjeve;

Person i plagosur rëndë

Nënkupton çdo person i plagosur i cili është shtruar në spital për më shumë se 24 orë, si pasojë e një aksidenti, duke përjashtuar tentim vetëvrasjet;

Km-Udhëtarëve

Nënkupton njësinë e masës që përfaqëson transportin e një udhëtari me hekurudhë gjatë një distancë prej një kilometri. Vetëm distanca në territorin kombëtar të raportimit Vendi do të merren parasysh;

Vetëvrasje

Nënkupton aktin me dashje të lëndojë veten duke rezultuar në vdekje, regjistruar dhe klasifikuar si i tillë nga autoriteti kompetent kombëtar;

Aksidenti

Nënkupton ngjarjen e padëshirueshme dhe të paqëllimtë apo zinxhirin specifik të ngjarjeve të tilla të cilat kanë pasoja dëmtuese;

Aksidenti serioz

Nënkupton ndonjë ndeshje apo rrëshqitje të trenave që rezulton në vdekjen e të paktën një personi apo lëndimet serioze të së paku pesë apo më shumë personave apo dëmtim të gjerë të mjeteve lëvizëse hekurudhore, infrastrukturës dhe mjedisit apo ndonjë aksident tjetër i ngjashme me ndikim të dukshëm në rregulloren e sigurisë hekurudhore apo në menaxhimin e sigurisë;

Incidenti

Nënkupton ndonjë ndodhi tjetër nga aksidenti apo aksidenti serioz që shoqërohet me operimin e trenave dhe që ka efekt në sigurinë e operimit;

Treni

Nënkupton kompozicionin e mjeteve lëvizëse hekurudhore duke përfshirë këtu edhe tërheqjen;

Vendkalimi

Nënkupton kryqëzimin e vijës hekurudhore me infrastrukturën rrugore në të njëjtin nivel.

ARH	Autoriteti Rregullativ i Hekurudhave
ERA	European Railway Agency
SEETO	South East European Transport Observer
MI	Menaxheri i Infrastrukturës
NH	Ndërmarrja Hekurudhore
SMS	Sistemi për Menaxhimin e Sigurisë
TPS	Treguesit e Përbashkët të Sigurisë
OHA	Organi për Hetimin e Aksidenteve
RINF	Regjistri i Infrastrukturës
A	Accepted
R	Rejected
P	Pending
TSI	Technical Specifications for Interoperability
STI	Specifikat Teknike për Interoperabilitet
MPS	Metodat e Përbashkëta të Sigurisë
EPM	Entiteti Përgjegjës për Mirëmbajtje
ECM	Entity in Charge for Maintenance
KHAIA	Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike